

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (penktoji kolegija) SPRENDIMAS

2016 m. lapkričio 9 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą — Teismų bendradarbiavimas civilinėse bylose — Bankroto bylos — Reglamentas (EB) Nr. 1346/2000 — 4 straipsnis — Valstybės narės teisės aktuose numatytos pasekmės reikalavimams, nepateiktiems bankroto byloje — Teisės netekimas — Reikalavimo mokestinis pobūdis — Poveikio nebuvimas — 15 straipsnis — Sąvoka „dar neišspręsta teismo byla“ — Priverstinio vykdymo procedūros — Neįtraukimas“

Byloje C-212/15

dėl *Tribunalul Mureș* (Murešo apygardos teismas, Rumunija) 2015 m. balandžio 24 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2015 m. gegužės 8 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

ENEFI Energiahatekonysagi Nyrt

prieš

Directia Generală Regională a Finanțelor Publice Brașov (DGRFP)

TEISINGUMO TEISMAS (penktoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas J. L. da Cruz Vilaça, teisėjai M. Berger (pranešėja), A. Borg Barthet, E. Levits ir F. Biltgen,

generalinis advokatas M. Bobek,

posėdžio sekretorė L. Carrasco Marco, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2016 m. balandžio 14 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- Vengrijos vyriausybės, atstovaujamos M. Fehér, G. Koós ir M. Bóra,
 - Nyderlandų vyriausybės, atstovaujamos M. Bulterman ir M. de Ree,
 - Europos Komisijos, atstovaujamos M. Wilderspin, padedamo advokatės D. Calciu,
- susipažinęs su 2016 m. birželio 9 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

* Proceso kalba: rumunų.

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2000 m. gegužės 29 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1346/2000 dėl bankroto bylų (OL L 160, 2000, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 1 t., p. 191) 4 straipsnio išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *ENEFI Energiahatekonysagi Nyrt* (toliau – ENEFI), buvusios *E-Star Alternativ Energiaszolgaitato Nyrt*, ir *Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Brașov (DGRFP)* (Brašovo apskrities generalinė viešųjų finansų direkcija (DGRFP), Rumunija, toliau – *DGRFP Brașov*) ginčą dėl priverstinio mokestinio reikalavimo vykdymo pagal *DGRFP Brașov* prašymą.

Teisinis pagrindas

Sajungos teisė

- 3 Reglamento Nr. 1346/2000 12, 20, 21 ir 23 konstatuojamosiose dalyse nustatyta:

„(12) Pagal šį reglamentą pagrindinę bankroto bylą galima iškelti valstybėje narėje, kurioje yra pagrindinių turtinių skolininko interesų centras. Šis nagrinėjimas [šios bylos] yra universalus pobūdžio ir taikomas visam skolininko turtui. Siekiant apsaugoti įvairius interesus, šiame reglamente leidžiama lygiagrečiai su pagrindinėmis iškelti šalutines bylas ir nagrinėti jas kartu su pagrindinėmis. Šalutines bylas galima kelti valstybėje narėje, kurioje skolininkas turi savo įmonę. Šalutinės bylos gali būti keliamos tik dėl toje valstybėje esančio skolininko turto. Privalomos šalutinių ir pagrindinių bylų derinimo taisyklės užtikrina vienovę Bendrijoje.

<...>

(20) <...> Siekiant užtikrinti, kad pagrindinės nemokumo [bankroto] bylos būtų vyraujančios, tokiose bylose likvidatoriui turėtų būti suteiktos kelios galimybės įsikišti į šalutines bankroto bylas, nagrinėjamas tuo pat metu. Pavyzdžiui, jam turėtų būti leista pasiūlyti pertvarkymo planą ar kompromisinį susitarimą su kreditoriais arba kreiptis dėl turto realizavimo šalutinėje bankroto byloje sustabdymo.

(21) Kiekvienas kreditorius, kurio gyvenamoji vieta, nuolatinė gyvenamoji vieta ar registruota buveinė yra Bendrijoje, turėtų turėti teisę pateikti reikalavimus kiekvienoje Bendrijoje nagrinėjamoje bankroto byloje, susijusioje su skolininko turtu. Ši nuostata turėtų būti taip pat taikoma mokesčių administratoriams ir socialinio draudimo institucijoms. Vis dėlto, siekiant užtikrinti vienodų sąlygų taikymą kreditoriams, būtina koordinuoti lėšų paskirstymą. <...>

<...>

(23) Šiame reglamente numatytiems klausimams turėtų būti nustatytos vieningos kolizinės taisyklės, savo taikymo srityje pakeisiančios nacionalines tarptautinės privatinės teisės taisykles. Jeigu nenustatyta kitaip, turėtų būti taikoma valstybės narės, kurioje iškelta byla, teisė (*lex concursus*) <...> *lex concursus* sąlygoja bankroto bylų procesines ir materialines pasekmes asmenims ir susijusiems teisiniams santykiams. Ji reglamentuoja visas bankroto bylų iškėlimo, eigos ir užbaigimo sąlygas.“

4 Reglamento Nr. 1346/2000 3 straipsnyje „Tarptautinė jurisdikcija“ nustatyta:

„1. Valstybės narės, kurios teritorijoje yra skolininko pagrindinių turtinių interesų vieta, teismai turi jurisdikciją iškelti bankroto bylą. Jei tai yra bendrovė arba juridinis asmuo, kai nėra priešingų įrodymų, laikoma, kad jos pagrindinių turtinių interesų vieta yra jos registruota buveinė.

2. Jei skolininko pagrindinių turtinių interesų vieta yra valstybės narės teritorijoje, kitos valstybės narės teismai turi jurisdikciją iškelti tokiam skolininkui bankroto bylą tik tuo atveju, jei jam tos kitos valstybės narės teritorijoje priklauso įmonė. Tokios bylos poveikis gali apimti tik tą skolininko turtą, kuris yra pastarosios valstybės narės teritorijoje.

3. Jei bankroto byla buvo iškelta pagal šio straipsnio 1 dalį, bet kuri byla, vėliau iškelta pagal šio straipsnio 2 dalį, laikoma šalutine byla. Ši šalutinė byla turi būti likvidavimo byla.

<...>

5 Šio reglamento 4 straipsnyje „Taikytina teisė“ numatyta:

„1. Išskyrus atvejus, kai šis reglamentas numato ką kita, bankroto byloms ir jų pasekmėms taikoma valstybės narės, kurios teritorijoje iškelta [bankroto] byla, toliau vadinama „valstybė, kurioje iškelta byla“, teisė.

2. Valstybės, kurioje iškelta byla, teisė nustato tokios bylos iškėlimo sąlygas, jos eigą ir užbaigimą. Ji konkrečiai nustato:

<...>

f) bankroto bylų pasekmės individualių kreditorių iškeltoms byloms, išskyrus neišspręstas bylas;

g) reikalavimus, kurie turi būti nukreipti į nemokaus skolininko turtą, ir reikalavimų, atsiradusių iškėlus bankroto bylą, vertinimą;

h) taisykles, reglamentuojančias reikalavimų pateikimą, patikrinimą ir pripažinimą;

<...>

j) bankroto bylų nutraukimo, ypač pasiekus kompromisinį susitarimą su kreditoriais, sąlygas ir padarinius;

k) kreditorių teises po bankroto bylos nutraukimo;

<...>

6 Reglamento Nr. 1346/2000 15 straipsnyje „Bankroto bylų pasekmės dar neišspręstoms teismo byloms“ nustatyta:

„Bankroto bylų pasekmės dar neišspręstoms teismo byloms dėl turto ar dėl iš skolininko atimtos teisės reglamentuoja tik tos valstybės narės, kurioje dar nėra išspręsta minėta byla, įstatymai.“

7 Šio reglamento 20 straipsnyje „Grąžinimas ir priskyrimas“ numatyta:

„1. Kreditorius, kuris, iškėlus 3 straipsnio 1 dalyje nurodytą bylą, bet kokiomis priemonėmis, ypač priverstinio vykdymo būdu, pasiekia, kad būtų visiškai ar iš dalies patenkintas jo reikalavimas, nukreiptas į kitos valstybės narės teritorijoje esantį skolininko turtą, grąžina likvidatoriui tai, ką yra gavęs, kaip numatyta 5 ir 7 straipsniuose [nepažeidžiant 5 ir 7 straipsnių nuostatų].“

2. Siekiant užtikrinti kreditoriams vienodas sąlygas, kreditorius, kuris bankroto bylos eigoje gavo dividendų iš turto, į kurį nukreiptas jo reikalavimas, dalyvauja skirstant turtą kitose bylose tik tuomet, kai tos pačios eilės ar kategorijos kreditoriai tose kitose bylose yra gavę lygiaverčių dividendų.“

8 Reglamento Nr. 1346/2000 39 straipsnis „Teisė pateikti reikalavimus“ išdėstytas taip:

„Bet kuris kreditorius, įskaitant valstybių narių mokesčių ir socialinio draudimo institucijas, kurio gyvenamoji vieta, nuolatinė gyvenamoji vieta ar registruota buveinė yra ne toje valstybėje narėje, kurioje iškelta byla, turi teisę raštu pateikti reikalavimus bankroto byloje.“

Vengrijos teisė

9 1991. évi XLIX. törvény, a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról (1991 m. Įstatymas Nr. XLIX, kuriuo reglamentuojamos bankroto ir likvidavimo bylos) 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta:

„Kreditorius, kuris nesilaiko šiame įstatyme numatyto termino, negali dalyvauti sudarant kompromisinį susitarimą su kreditoriais ir jam šio susitarimo pasekmės netaikomos. Asmuo, turintis reikalavimo teisę, neįregistravęs reikalavimo dėl termino pateikti reikalavimą nesilaikymo, negali juo remtis prieš skolininką, bet gali pateikti savo reikalavimą, jei jo terminai dar nesuėję, kito kreditoriaus inicijuotoje bankroto byloje. <...>“

Pagrindinės bylos aplinkybės ir prejudiciniai klausimai

10 ENEFI yra bendrovė, kurios registruota buveinė yra Vengrijoje ir kuri tuo metu, kai klostėsi pagrindinės bylos faktinės aplinkybės, turėjo įmonę Rumunijoje. 2012 m. gruodžio 13 d. Vengrijoje šiai bendrovei iškelta bankroto byla, o apie jos iškėlimą 2013 m. sausio 7 d. buvo pranešta *DGRFP Braşov*.

11 2013 m. sausio mėn. *DGRFP Braşov* pateikė du reikalavimus bankroto byloje. Tačiau, kadangi ji praleido numatytą terminą ir nesumokėjo registracijos mokesčių, į šiuos reikalavimus šioje byloje nebuvo atsižvelgta; apie tai *DGRFP Braşov* buvo informuota 2013 m. gegužės 2 d.

12 Be to, kai bankroto byla dar buvo nagrinėjama, *DGRFP Braşov* atliko mokestinį patikrinimą ENEFI įmonėje Rumunijoje. 2013 m. birželio 25 d. *DGRFP Braşov* pateikė pranešimą apie mokesčio dydį (toliau – pranešimas apie mokesčio dydį), susijusį su mokėtina pridėtinės vertės mokesčio (toliau – PVM) skola. Tačiau ji nepateikė reikalavimų, susijusių su šiuo pranešimu apie mokesčio dydį, bankroto byloje.

13 Iš pradžių ENEFI neskundė pranešimo apie mokesčio dydį. Todėl 2013 m. rugpjūčio 7 d. Rumunijos valdžios institucijos išdavė vykdomąjį dokumentą, kuriuo remiantis vėliau buvo pradėta priverstinio vykdymo procedūra.

14 Prieš užbaigiant bankroto bylą Vengrijoje 2013 m. rugsėjo 7 d., ENEFI pareiškė ieškinį, kuriuo Rumunijoje užginčijo išduotą vykdomąjį dokumentą. Iš tiesų, ji teigė, kad neturi mokėti PVM, mokėtino pagal pranešimą apie mokesčio dydį, ir su juo susijusį priverstinį vykdymą laikė neteisėtu, nes atliekant mokestinį patikrinimą, po kurio buvo priimtas pranešimas apie mokesčio dydį, Vengrijoje

jau buvo iškelta jos bankroto byla. Todėl ENEFI teigimu *DGRFP Braşov* turėjo pateikti savo reikalavimus šioje bankroto byloje. Pagal Vengrijos teisę, kuri turi lemiamą reikšmę, remiantis Reglamento Nr. 1346/2000 4 straipsniu, jei reikalavimai nebuvo pateikti bankroto byloje, iš esmės prarandama teisė juos pateikti.

- 15 Tokiomis aplinkybėmis *Tribunalul Mureş* (Murešo apygardos teismas, Rumunija) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

- „1. Ar pagal Reglamento Nr. 1346/2000 4 straipsnio 1 dalį ir 2 dalies f ir k punktus valstybės, kurioje iškelta byla, įstatyme numatytos bankroto bylos pasekmės gali apimti kreditoriaus, kuris nedalyvavo bankroto byloje, teisės pateikti savo skolinį reikalavimą kitoje valstybėje narėje praradimą arba priverstinio tokio reikalavimo vykdymo šioje kitoje valstybėje narėje sustabdymą?
2. Ar šiuo atžvilgiu turi reikšmės tai, kad kitoje valstybėje narėje nei valstybė, kurioje iškelta byla, priverstine tvarka vykdomas skolinis reikalavimas yra mokestinio pobūdžio?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo

- 16 Pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Reglamento Nr. 1346/2000 4 straipsnį reikia aiškinti taip, kad į jo taikymo sritį patenka valstybės, kurioje iškelta byla, vidaus teisės nuostatos, kuriose numatytas kreditoriaus, kuris nedalyvavo bankroto byloje, teisės pateikti savo skolinį reikalavimą kitoje valstybėje narėje praradimas arba priverstinio tokio reikalavimo vykdymo šioje kitoje valstybėje narėje sustabdymas.
- 17 Šiuo klausimu pirmiausia iš Reglamento Nr. 1346/2000 4 straipsnio 1 dalies matyti, kad, išskyrus atvejus, kai šis reglamentas numato ką kita, bankroto byloms ir jų pasekmėms taikoma valstybės narės, kurios teritorijoje iškelta tokia byla, teisė (toliau – *lex fori concursus*). Kaip matyti iš šio reglamento 23 konstatuojamosios dalies, *lex fori concursus* sąlygoja bankroto bylų procesines ir materialines pasekmes asmenims ir susijusiems teisiniams santykiams.
- 18 Specialiai Reglamento Nr. 1346/2000 4 straipsnio 2 dalies g ir h punktuose numatyta, kad *lex fori concursus* nustato reikalavimus, kurie turi būti nukreipti į skolininko turtą, reikalavimų, atsiradusių iškėlus bankroto bylą, vertinimą ir taisykles, reglamentuojančias reikalavimų pateikimą, patikrinimą ir pripažinimą. Tačiau tam, kad šios nuostatos neprarastų veiksmingumo, *lex fori concursus* taisyklių, susijusių su reikalavimų pateikimu, ir, be kita ko, šiuo klausimu numatytų terminų nesilaikymo pasekmės taip pat turi būti vertinamos remiantis šiuo *lex fori concursus* (pagal analogiją žr. 2015 m. gruodžio 10 d. Sprendimo *Kornhaas*, C-594/14, EU:C:2015:806, 19 punktą).
- 19 Dėl bankroto bylos nutraukimo, ypač pasiekus kompromisinį susitarimą su kreditoriais, pasekmių ir dėl kreditorių teisių nutraukus bankroto bylą primintina, kad šios pasekmės ir šios teisės, kaip aiškiai numatyta 4 straipsnio 2 dalies j ir k punktuose, taip pat nustatomos pagal *lex fori concursus*.
- 20 Nors šiuo atveju tiesa, kad Reglamento Nr. 1346/2000 4 straipsnio 2 dalyje, kurioje pateiktas *lex fori concursus* reglamentuojamų klausimų sąrašas, specialiai nenurodyti kreditoriai, nedalyvavę bankroto byloje, todėl ir šios bylos ar jos nutraukimo pasekmės šių kreditorių teisėms, nereikia dėl to abejoti, kad šias pasekmes taip pat reikia vertinti remiantis šiuo *lex fori concursus*.
- 21 Iš tiesų, viena vertus, klausimų, patenkančių į Reglamento Nr. 1346/2000 4 straipsnio taikymo sritį, sąrašas, pateiktas minėto straipsnio 2 dalyje, nėra baigtinis, kaip matyti iš pačios formuluotės, t. y. vartojamo termino „konkrečiai“.

- 22 Kita vertus, reikia konstatuoti, kad aiškinimas, pagal kurį *lex fori concursus* nustato bankroto bylos nutraukimo, ypač pasiekus kompromisinį susitarimą su kreditoriais, pasekmes ir kreditorių teises po šio nutraukimo, bet nenustato pasekmių kreditorių, kurie nedalyvavo šioje byloje, teisėms, gali labai pažeisti šios bylos veiksmingumą.
- 23 Šio sprendimo 22 punkte minėto aiškinimo pasekmė yra ta, kad bankroto byloje nedalyvavę kreditoriai nutraukus šią bylą gali prašyti patenkinti visus jų reikalavimus, o dėl to atsirastų nevienodas požiūris į kreditorius. Be to, šis aiškinimas ypač sužlugdytų bet kokią kompromisinį susitarimą su kreditoriais ar kitą panašią išieškojimo iš skolininko priemonę, nes pastarasis, turėdamas patenkinti bankroto byloje nedalyvavusių kreditorių reikalavimus, pagal kompromisinį susitarimą su kreditoriais ar kitą priemonę neturėdamas pakankamai lėšų, kad sumokėtų skolas kitiems kreditoriams, pagal bendrą taisyklę turi šias skolas išskirstyti ir (ar) sumažinti, atsižvelgdamas į realiai skolininko turimas finansines lėšas.
- 24 Dėl iš dalies analogiškų priežasčių reikia atmesti šiomis aplinkybėmis prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo argumentą, pagal kurį *lex fori concursus* nuostata, taikoma pagrindinei bankroto bylai, kuri apriboja ar atmeta galimybę remtis reikalavimu, nepateiktu šioje byloje, kliudo galimybei, numatytai Reglamente Nr. 1346/2000, prašyti iškelti šalutines bankroto bylas.
- 25 Iš tiesų, pirma, tokia *lex fori concursus* nuostata, priešingai, nei, atrodo, mano prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, savaime nekliudo iškelti šalutinės bankroto bylos, o tik kliudo priimti prašymą iškelti tokią bylą, pateiktą kreditoriaus, kuris nesilaikė tokiam reikalavimui pateikti numatyto termino, kaip antai nustatyto *lex fori concursus*, taikomame pagrindinei bankroto bylai. Tačiau visi kreditoriaus, kuris dar turi teisę pateikti reikalavimą, ar likvidatoriaus pagrindinėje bankroto byloje pateikti prašymai yra priimtini.
- 26 Kita vertus, nors Reglamente Nr. 1346/2000 su tam tikromis sąlygomis numatyta galimybė iškelti šalutinę bankroto bylą, Teisingumo Teismas jau priminė, kad tokios bylos, kuri pagal šio reglamento 3 straipsnio 3 dalį turi būti likvidavimo byla, iškėlimas gali prieštarauti apsauginio pobūdžio pagrindinės bylos tikslui, ir šiame reglamente numatytos kelios privalomos derinimo taisyklės, kuriomis siekiama užtikrinti, kaip nurodyta 12 konstatuojamojoje dalyje, būtiną vienovę Europos Sąjungoje. Šioje sistemoje pagrindinei bylai tenka svarbesnis vaidmuo, palyginti su šalutine byla, kaip patikslinta reglamento 20 konstatuojamojoje dalyje (šiuo klausimu žr. 2012 m. lapkričio 22 d. Sprendimo *Bank Handlowy ir Adamiak*, C-116/11, EU:C:2012:739, 59 ir 60 punktus).
- 27 Atsižvelgiant į šį pagrindinės bankroto bylos svarbesnį vaidmenį, vis dėl to atrodo tinkama, kad nacionalinė teisė, remiantis pasibaigusia pavėluotai pateiktų reikalavimų teise, neleistų pateikti visiems asmenims, turintiems reikalavimo teisę, prašymų iškelti šalutinę bankroto bylą, nes toks iškėlimas leistų apeiti *lex fori concursus* numatytą teisės pasibaigimą. Be to, pagal analogiją su šio sprendimo 23 punkte pateiktais argumentais tokie teisės aktai leidžia išvengti to, kad pagrindinėje bankroto byloje nedalyvavęs kreditorius, paprašęs iškelti šalutinę bankroto bylą, galėtų sužlugdyti kompromisinį susitarimą su kreditoriais ar kitą panašią išieškojimo iš skolininko priemonę, priimtą bankroto byloje.
- 28 Atsižvelgiant į tai, kas minėta, reikia nuspręsti, kad valstybės, kurioje iškelta byla, vidaus teisės nuostata, kurioje kreditoriaus, kuris nedalyvavo bankroto byloje, atžvilgiu numatyta, kad baigiasi teisė remtis jo reikalavimu, kyla iš Reglamento Nr. 1346/2000 4 straipsnio.
- 29 Atsižvelgiant į šio sprendimo 28 punkte pateiktą išvadą spręstina, kad *lex fori concursus* taip pat gali būti numatytas per nustatytą terminą nepateikto reikalavimo priverstinio vykdymo sustabdymas. Iš tiesų, kaip savo išvados 46 ir 47 punktuose teigė generalinis advokatas, teisės į neįregistruotus reikalavimus pasibaigimas, iš principo leistinas pagal Reglamentą Nr. 1346/2000, turi *a fortiori* taip pat leisti *lex fori concursus* taisyklę, pagal kurią sustabdoma priverstinio vykdymo procedūra, susijusi su šiais reikalavimais.

- 30 Be to, reikia pridurti, kad, kadangi Reglamente Nr. 1346/2000 nesuderinti reikalavimų pateikimo bankroto bylose, kurios patenka į šio reglamento taikymo sritį, terminai, juos turi nustatyti valstybės narės pagal procesinės autonomijos principą, bet su sąlyga, kad su tuo susijusios taisyklės nėra mažiau palankios nei reglamentuojančiosios panašias situacijas, kurioms taikoma vidaus teisė (lygiavertiškumo principas), ir kad dėl jų netampa praktiškai neįmanoma ar pernelyg sudėtinga pasinaudoti Sąjungos teisės suteiktomis teisėmis (veiksmingumo principas) (šiuo klausimu žr. 2015 m. spalio 15 d. Sprendimo *Nike European Operations Netherlands*, C-310/14, EU:C:2015:690, 28 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką). Kadangi nėra pakankamai nuorodų šiuo klausimu, kylančių iš, be kita ko, šalių pastabų, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi patikrinti, ar šie kriterijai įvykdyti, kiek tai susiję su 1991 m. Įstatymo Nr. XLIX 20 straipsnio 3 dalimi.
- 31 Galiausiai reikia konstatuoti, kad šio sprendimo 28 ir 29 punktuose pateikta išvada neleidžia suabejoti dėl fakto, jog Reglamento Nr. 1346/2000 15 straipsnyje numatyta, kad bankroto bylų pasekmės „dar neišspręstoms teismo byloms“ dėl turto ar dėl iš skolininko atimtos teisės reglamentuoja tik tos valstybės narės, kurioje dar nėra išspręsta minėta byla, įstatymai.
- 32 Iš tiesų šią nuostatą reikia sieti su Reglamento Nr. 1346/2000 4 straipsnio 2 dalies f punktu, kuriame „dar neišspręstos teismo bylos“ atskiriamos nuo kitų individualių kreditorių iškeltų bylų. Taigi, kitų nei „dar neišspręstos teismo bylos“ individualių kreditorių iškeltų bankroto bylų pasekmės bet kuriuo atveju reglamentuoja vienas *lex fori concursus*. Kaip savo išvados 67–78 punktuose nurodė generalinis advokatas, bylos dėl priverstinio reikalavimo vykdymo priklauso šiai kategorijai.
- 33 Šiuo atžvilgiu reikia pridurti, kad Reglamentas Nr. 1346/2000 pagrįstas vienodo požiūrio į visus kreditorius principu, kuris, *mutatis mutandis* taikomas visai bankroto bylai, paprastai draudžia individualiems kreditoriams iškelti ir vesti bylas priverstinio vykdymo būdu, kol nagrinėjama skolininko bankroto byla. Reglamento Nr. 1346/2000 20 straipsnio 1 dalyje nustatytas reikalavimas kreditoriui, kuris „ypač priverstinio vykdymo būdu“ pasiekė, kad būtų patenkintas jo reikalavimas, nukreiptas į kitos valstybės narės teritorijoje esantį skolininko turtą, grąžinti likvidatoriui tai, ką yra gavęs.
- 34 Tačiau tam prieštarautų Reglamento Nr. 1346/2000 15 straipsnio aiškinimas, pagal kurį šis straipsnis taip pat numato priverstinio vykdymo procedūras, kurių pasekmė yra ta, kad bankroto bylos iškėlimo pasekmės patenka į valstybės narės, kurioje tokia priverstinio vykdymo procedūra įgyvendinama, įstatymo taikymo sritį, nors lygiagrečiai šio reglamento 20 straipsnio 1 dalis, kurioje aiškiai nustatomas visko, kas gauta „priverstinio vykdymo būdu“, grąžinimas likvidatoriui, panaikina šio 15 straipsnio veiksmingumą.
- 35 Todėl reikia nuspręsti, kad priverstinio vykdymo procedūros nepatenka į Reglamento Nr. 1346/2000 15 straipsnio taikymo sritį.
- 36 Atsižvelgiant į tai, kas minėta, į pirmąjį klausimą reikia atsakyti taip: Reglamento Nr. 1346/2000 4 straipsnį reikia aiškinti taip, kad į jo taikymo sritį patenka valstybės, kurioje iškelta byla, įstatymo nuostatos, kuriose numatytas kreditoriaus, kuris nedalyvavo bankroto byloje, teisės pateikti savo skolinį reikalavimą kitoje valstybėje narėje praradimas arba priverstinio tokio reikalavimo vykdymo šioje kitoje valstybėje narėje sustabdymas.

Dėl antrojo klausimo

- 37 Antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar atsakymui į pirmąjį klausimą turi reikšmės tai, kad kitoje valstybėje narėje nei valstybė, kurioje iškelta byla, priverstine tvarka vykdomas skolinis reikalavimas yra mokestinio pobūdžio.

- 38 Šiuo klausimu Reglamento Nr. 1346/2000 21 konstatuojamojoje dalyje nustatyta, kad kiekvienas kreditorius, kurio gyvenamoji vieta, nuolatinė gyvenamoji vieta ar registruota buveinė yra Sąjungoje, turėtų turėti teisę pateikti reikalavimus kiekvienoje Sąjungoje nagrinėjamoje bankroto byloje, susijusioje su skolininko turtu. Ši nuostata taip pat taikoma mokesčių ir socialinio draudimo institucijoms. Šioje konstatuojamojoje dalyje papildomai nurodyta, kad, siekiant užtikrinti vienodų sąlygų taikymą kreditoriams, būtina koordinuoti lėšų paskirstymą. Atsižvelgiant į tai, šio reglamento 39 straipsnyje iš esmės numatyta, kad kitos valstybės narės nei ta, kurioje iškelta bankroto byla, mokesčių institucijos, kaip ir bet kuris kreditorius, kurio gyvenamoji vieta, nuolatinė gyvenamoji vieta ar registruota buveinė yra ne toje valstybėje narėje, kurioje iškelta byla, turi teisę raštu pateikti reikalavimus bankroto byloje.
- 39 Iš šios nuostatos matyti, kad, viena vertus, Reglamentas Nr. 1346/2000 draudžia nacionalinės teisės nuostatas, pagal kurias kitų valstybių narių nei ta, kurioje iškelta bankroto byla, mokesčių institucijos negali pateikti savo reikalavimų bankroto byloje. Kita vertus, iš tos pačios nuostatos matyti, kad šiame reglamente nėra jokio skirtumo tarp privačios ir viešos teisės reikalavimų.
- 40 Šiomis aplinkybėmis reikia konstatuoti, kad Reglamento Nr. 1346/2000 nuostatos nesuteikia kitos valstybės narės nei ta, kurioje iškelta bankroto byla, mokesčių institucijų reikalavimams preferencinio statuso, todėl jiems gali būti taikomos priverstinio vykdymo procedūros net iškėlus bankroto bylą. Todėl, kalbant apie pagrindinės bylos faktus, aplinkybė, kad reikalavimai, kuriems taikoma priverstinio vykdymo procedūra, yra mokestinio pobūdžio reikalavimai, nereiškia, kad dėl to jiems taikoma tik Rumunijos vidaus teisė arba kad *lex fori concursus*, šiuo atveju Vengrijos bankroto teisėje, numatytos pasekmės jiems netaikomos.
- 41 Šiomis aplinkybėmis į antrąjį klausimą reikia atsakyti taip: atsakymui į pirmąjį klausimą neturi reikšmės tai, kad kitoje valstybėje narėje nei valstybė, kurioje iškelta byla, tokiu atveju, kaip nagrinėjamas pagrindinėje byloje, priverstine tvarka vykdomas skolinis reikalavimas yra mokestinio pobūdžio.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 42 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (penktoji kolegija) nusprendžia:

- 1. 2000 m. gegužės 29 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1346/2000 dėl bankroto bylų 4 straipsnį reikia aiškinti taip, kad į jo taikymo sritį patenka valstybės narės, kurios teritorijoje iškelta bankroto byla, įstatymo nuostatos, kuriose numatytas kreditoriaus, kuris nedalyvavo šioje byloje, teisės pateikti savo skolinį reikalavimą kitoje valstybėje narėje praradimas arba priverstinio tokio reikalavimo vykdymo šioje kitoje valstybėje narėje sustabdymas.**
- 2. Atsakymui į pirmąjį klausimą neturi reikšmės tai, kad kitoje valstybėje narėje nei valstybė, kurios teritorijoje iškelta bankroto byla, tokiu atveju, kaip nagrinėjamas pagrindinėje byloje, priverstine tvarka vykdomas skolinis reikalavimas yra mokestinio pobūdžio.**

Parašai.